

CAMINS OBERTS

Una Església que confia

Estimats diocesans,

L'Església feliç és aquella que confia. El fet d'arribar a viure la confiança d'una manera natural demana un aprenentatge ple de lliçons. És en la vida de cada dia que la confiança es guanya, es cultiva i es viu. Les situacions més quotidianes estan farcides d'oportunitats per créixer en aquesta dimensió. És d'aquesta manera, en el dia a dia, que es va construint una manera de ser, de veure i d'actuar, és a dir, un estil. Volem ser dels qui apostem per un camí en què la confiança no sigui ni un accident ni un escull insuperable. La confiança demana a tots els qui la desitgen un cert grau d'entusiasme, de mesura, de valentia i de perspectiva. Diversos factors afavoreixen viure confiadament.

Els relats evangèlics ens parlen d'aquelles persones cegues que vivien absolutament condicionades per les rutines quotidianes. El text neotestamentari ens parla de la fe, és a dir, de la confiança, com d'una nova mirada envers un mateix i envers la realitat que l'envolta. També és ben cert que, de vegades, qui confia, en l'Antic Testament, és aquell que emprèn un camí, com ho va fer Abraham o el mateix poble d'Israel cap a la terra promesa. Recordo amb molta estima el cas del fill de Timeu, cec que vivia fora de la ciutat, exclòs de la família i dels veïns. Quan Jesús passa prop seu, demana «veure». Bartimeu s'alça d'una revolada, deixa la seva capa, és a dir, tot el que té, i s'encamina cap

a Jesús. Aquesta és la veritable imatge de l'Església, aquella que deixa del tot les seves «seguretats» per assolir una «seguretat» molt més gran: l'amistat de Jesús. Després de recuperar la visió, Bartimeu segueix les passes de Jesús, camí enllà.

L'Església que viu confiadament genera confiança. El mateix succeeix amb les persones. No es tracta de tenir-ho tot sota control. És impossible. Confiar vol dir posar-se en camí fiant-se de qui ens convida a caminar. Confiar té a veure amb redescobrir el nostre entorn més immediat amb uns ulls nous, sense ignorar les dificultats, però acceptant d'integrar-les en un nou context d'esperança.

De fet, tota la nostra vida, també la nostra pertinença eclesial, està configurada per una infinitat de relacions plenes d'aprenentatges que ens si-

tuen en escenaris que reclamen «confiança». Jesús és el primer a confiar en Déu, òbviament, però també en nosaltres —pobres pecadors—. De quina manera enforteix una relació de confiança amb Jesús? Cal reconèixer que ens toca a tots, en algun moment de la vida, sanear les nostres relacions i també les nostres estructures eclesials. Les distorsions i les dificultats també arriben a la nostra història i, de vegades, perjudiquen la fluïdesa de les nostres trobades.

La confiança, al cap i a la fi, en el context de l'Església, apunta cap al creixement i la consolidació de la comunió i, a través d'aquesta, de la missió.

Som cridats a ser una Església que confia i que genera confiança a partir de la seva proposta missionera. D'aquesta manera, s'enforteix un estil missioner gràcies al qual la proposta de Jesús apareix com una invitació i no pas com una obligació.

Seguir Jesús i, per tant, endinsar-nos en els patges de la confiança significa obrir-nos a l'Esperit Sant. Ell és qui ens guia, qui ens acompanya i qui ens reforça la fe, és a dir, la confiança. No ho dubto. No ho dubteu. L'Esperit ens fa el do de confiar i de viure aquesta confiança com a Església per encaminar-nos cap a la felicitat més gran: la comunió amb Déu i amb la humanitat.

Amb la meva benedicció i afecte,

† Daniel Palau Valero
Bisbe de Lleida

NOTÍCIES

Reunió número 264 de la Tarraconense

Els bisbes de la Conferència Episcopal Tarraconense (CET) van celebrar, els dies 8 i 9 d'octubre a Barcelona, la seva reunió número 264, on van reflexionar sobre l'actual context social, polític i eclesial des d'una perspectiva de comunió i d'esperança. També van abordar la implementació del Sínode a les diòcesis catalanes i es van adherir a la reflexió «Oïdes a les acampades», de Mons. Xavier Gómez.

El bisbe de Lleida, Daniel Palau, va informar sobre l'elaboració de la Memòria 2025 de l'Església a Catalunya i la renovació del web del GIEC.

La reunió també va servir per nomenar Gregorio Belmonte nou director del Secretariat Interdiocesà de Pastoral Obrera i per participar en la inauguració del curs de l'Ateneu Universitari Sant Pacià.

CAMINOS ABIERTOS

Una Iglesia que confía

Queridos diocesanos,

La Iglesia feliz es aquella que confía. Llegar a vivir la confianza de una manera natural requiere un aprendizaje lleno de lecciones. Es en la vida cotidiana donde la confianza se gana, se cultiva y se vive. Las situaciones más cotidianas están repletas de oportunidades para crecer en esta dimensión. Es así, en el día a día, como se va construyendo una manera de ser, de ver y de actuar, es decir, un estilo. Queremos ser de los que apuestan por un camino en el que la confianza no sea ni un accidente ni un obstáculo insuperable. La confianza exige a todos los que la desean un cierto grado de entusiasmo, de mesura, de valentía y de perspectiva. Diversos factores favorecen vivir con confianza.

Los relatos evangélicos nos hablan de aquellas personas ciegas que vivían absolutamente condicionadas por las rutinas cotidianas. El texto neotestamentario nos habla de la fe, es decir, de la confianza, como una nueva mirada hacia uno mismo y hacia la realidad que lo rodea. También es cierto que, a veces, quien confía, en el Antiguo Testamento, es aquel que emprende un camino, como hizo Abraham o el propio pueblo de Israel hacia la tierra prometida. Recuerdo con mucho cariño el caso del hijo de Tímeo, un ciego que vivía fuera de la ciudad, excluido de la familia y de los vecinos. Cuando Jesús pasa cerca de él, pide «ver». Bartimeo se levanta de un salto, deja su manto, es decir, todo lo que tiene, y se dirige hacia Jesús. Esta es la verdadera imagen de la Iglesia, aquella que abandona por completo sus «seguridades» para alcanzar una «seguridad» mucho mayor: la amistad de Jesús. Después de recuperar la vista, Bartimeo sigue los pasos de Jesús, camino adelante.

La Iglesia que vive con confianza genera confianza. Lo mismo sucede con las personas. No se trata de tenerlo todo bajo control. Es imposible. Confiar significa ponerse en camino fiándose de quien nos invita a caminar. Confiar tiene que ver con redescubrir nuestro entorno más inmediato con ojos nuevos, sin ignorar las dificultades, pero aceptando integrarlas en un nuevo contexto de esperanza.

De hecho, toda nuestra vida, también nuestra pertenencia eclesial, está configurada por una infinidad de relaciones llenas de aprendizajes que nos sitúan en escenarios que reclaman «confianza». Jesús es el primero en confiar en Dios, obviamente, pero también en nosotros —pobres pecadores—. ¿De qué manera fortalezcamos una relación de confianza con Jesús? Hay que reconocer que a todos nos corresponde, en algún momento de la vida, sanear nuestras relaciones y también nuestras estructuras eclesiales. Las distorsiones y las dificultades también llegan a nuestra historia y, a veces, perjudican la fluidez de nuestros encuentros.

La confianza, al fin y al cabo, en el contexto de la Iglesia, apunta hacia el crecimiento y la consolidación de la comunión y, a través de esta, de la misión.

Estamos llamados a ser una Iglesia que confía y que genera confianza a partir de su propuesta misionera. De este modo, se fortalece un estilo misionero gracias al cual la propuesta de Jesús aparece como una invitación y no como una obligación.

Seguir a Jesús y, por tanto, adentrarnos en los pajes de la confianza significa abrirnos al Espíritu Santo. Él es quien nos guía, quien nos acompaña y quien fortalece nuestra fe, es decir, nuestra confianza. No lo dudo. No lo dudéis. El Espíritu nos concede el don de confiar y de vivir esta confianza como Iglesia para encaminarnos hacia la mayor felicidad: la comunión con Dios y con la humanidad.

Con mi bendición y afecto,

† Daniel Palau Valero
Obispo de Lleida

Lleida torna a tenir dos seminaristes després de tres anys

El Bisbat de Lleida torna a tenir dos seminaristes al Seminari Major Interdiocesà de Catalunya (SMI), que va inaugurar el nou curs aquest passat 8 d'octubre amb 64 seminaristes. És el primer cop, des de l'ordenació de Mn. Joshua Carrillo el 2023, que la diòcesi torna a tenir estudiants. Un dels dos seminaristes ja s'hi ha incorporat i el segon ho farà en les pròximes setmanes.

Dels 64 seminaristes que hi ha en total, 22 cursen l'etapa propedèutica, entre els quals hi ha els dos del Bisbat de Lleida. Es tracta d'un curs d'un any de durada en què els candidats continuen el procés de discerniment vocacional, acompanyats pels seus formadors, i potencien la vida acadèmica, d'oració i de servei en realitats pastorals urbanes. A més, 16 seminaristes estudien filosofia, 14 teologia i 12 es troben en l'etapa pastoral.

La inauguració del curs va consistir en el res de les Vespres, presidides pel bisbe de Vic, Mons. Romà Casanova, que també és el delegat de la Conferència Episcopal Tarraconense (CET) per a la cura i l'acompanyament del Seminari.

En els darrers anys s'ha detectat un increment de vocacions en el conjunt de Catalunya, tot i que la necessitat de nous preveres continua sent molt important degut a l'envelliment dels sacerdots en actiu i de l'escàs relleu en els últims anys. Amb tot, es veu com un motiu d'esperança el fet que aquest curs totes les diòcesis hagin aportat seminaristes.

Recés de joves a les Avellanes

Un grup de joves universitaris i adults, de la mà de Mn. Xavier Navarro i d'Òscar Aliaga, van participar els dies 10 i 11 d'octubre d'un recés al monestir de les Avellanes organitzat per Església Jove de Lleida, amb l'objectiu d'aprofundir en les set peticions del Parnostre. La metodologia del recés es va fonamentar en quatre pilars: el contacte amb la natura, el silenci i la pregària, compartir l'experiència de la fe i la celebració de l'Eucaristia.

D'altra banda, els dies 5 i 6 d'octubre va tenir lloc a la Casa d'Espiritualitat Mare de Déu de Montserrat de les Germanes de la Companyia de la Creu de Caldes de Montbui

la reunió dels delegats episcopals de Joventut de les diòcesis amb seu a Catalunya que formen part del Secretariat Interdiocesà de Jo-

ventut (SIJ), per reflexionar sobre la pastoral juvenil en el moment actual i compartir les principals línies de treball de les delegacions.

L'Arxiu Diocesà torna a digitalitzar el fons Herrera i Gés

L'Arxiu Diocesà de Lleida està duent a terme una nova digitalització, d'acord amb

nous estàndards i paràmetres de qualitat, d'una part del fons personal Manuel Herrera i Gés.

La iniciativa de l'Arxiu Diocesà de Lleida i de la Delegació de Patrimoni Cultural busca contribuir a donar a conèixer, amb una mirada més acurada, aspectes de la vida quotidiana de la Lleida anterior a la Guerra Civil que fins ara han estat poc coneguts o documentats.

Un cop finalitzat el procés de digitalització, el fons es posarà a disposició dels investigadors i del públic en general que vulgui consultar-lo.

Les misses de la Catedral en directe a YouTube

El Bisbat de Lleida i el Capítol de la Catedral han decidit que les celebracions eucarístiques dels diumenges a la Catedral es puguin seguir *on line* a través de la pàgina de YouTube de la Catedral, a la que es pot accedir també des d'un enllaç directe des del web del Bisbat. Després d'un període de proves, les misses dominicals i algunes celebracions especials de l'any litúrgic seran emeses per aquest sistema per apropar-les a persones que, per diferents motius, no puguin assistir-hi presencialment.

La instal·lació de càmeres i de la tecnologia necessària ja es va fer fa mesos, amb l'objectiu inicial

que les persones que toquen l'orgue i que estan a la zona del cor poguessin tenir senyal de vídeo per veure el presbiteri. L'emissió es fa amb dues càmeres controlades des d'un ordinador. La primera ofereix un pla general i és la que dona imatge a l'orgue, mentre que l'altra és la que s'utilitza

per emetre en directe i que permet fer diferents plans de l'altar, de la zona on es fan les lectures, o imatges més generals. L'empresa responsable de la instal·lació és Soclear, que és la mateixa que també va instal·lar el sistema a la parròquia de Santa Maria de Gardeny, que ja fa anys que fa emissions de les misses en directe.

Religiosos conviuen a Montblanc

Religioses i religiosos del Bisbat de Lleida van participar, el dissabte 10 d'octubre, en una sortida de convivència al Monestir de Poblet i a la vila de Montblanc, una jornada de trobada, reflexió i germanor, en sintonia amb el propòsit diocesà d'aquest curs pastoral: «L'acompanyament com a camí».

La visita al Monestir de Poblet va començar amb l'acollida del P. Bernat, hostatger del monestir, que va compartir unes reflexions sobre l'Esperit Sant i la seva presència en la vida cristiana. A partir de les paraules de Jesús als deixebles, va recordar que

l'Esperit Sant és qui ens ajuda a comprendre i recordar el seu missatge, i va animar els participants a tenir-lo present en la seva vida quotidiana.

Xarxa d'Entitats amb el Pla Pastoral

La Xarxa d'Entitats Caritatives i Socials del Bisbat de Lleida es va reunir, el dimecres 7 d'octubre, en una trobada que va servir també per reconèixer i agrair a Ramon Niubó, de Jericó, els anys de treball compartit amb la Xarxa. Les entitats van continuar treballant en la definició de les línies d'acció de la Xarxa dins del nou Pla Pastoral del Bisbat de Lleida.

La Xarxa està formada per Arrels Sant Ignasi, Càritas, Esclat Pare Palau, Salesians, Maristes, Mercedaris, Sant Vicenç de Paül, Sant Joan de Déu Terres de Lleida, Jericó, Verge Blanca i Mans Unides.

REFLEXIONS

La Solemnitat de Tots Sants i la Commemoració dels Fidels Difunts

L'Església celebra l'1 de novembre la Solemnitat de Tots Sants i el dia 2 commemora els fidels difunts. La solemnitat fa homenatge als sants coneguts i als «desconeguts». Hi ha sants en tots els estats de vida i en totes les professions. Molts són cèlebres per les seves virtuts heroiques, però també hi ha milers de sants anònims, que van viure seguint a Jesús i que trobarem al cel.

En la Solemnitat de Tots Sants es recorda la comunió de l'Església pelegrina a la terra, amb els sants que gaudeixen de la Glòria celestial. La Comunió dels Sants és un dogma de fe que prové del primer segle del cristianisme. Celebra la unió espiritual de tots els cristians vius i difunts; de l'Església terrenal i celestial, com a part del Cos místic de Crist.

La segona celebració és la Commemoració dels Fidels Difunts. Es fa en memòria dels morts i també per les beneïdes ànimes del purgatori. Té el seu origen al segle X, quan sant Odiló, monjo benedictí, començà a celebrar en aquesta data una missa demanant la purificació de les ànimes dels difunts.

Però què podem fer pels fidels difunts, pels nostres éssers estimats que ja no són entre nosaltres? La millor ajuda que els podem oferir és la celebració d'una missa i pregar per ells. Ells, alhora, intercedeixen per nosaltres i ens ajuden des del cel. «Una flor sobre la seva tomba es panseix, una llàgrima sobre el seu record s'evapora, una oració per la seva ànima la rep Déu» (sant Agustí).

Hem de demanar també per les ànimes que no tenen ningú que resi per elles i, especialment, per les ànimes del purgatori. Santa Teresa de Jesús en sentia una gran compassió i pregava molt per elles.

La Solemnitat de Tots Sants i la Commemoració dels Fidels Difunts resten íntimament unides i relacionades. D'una banda, l'Església celebra i s'alegra de la intercessió dels sants, i, també plora i acompanya en el dolor les persones que pateixen la desaparició i el traspàs dels seus éssers estimats. La unió amb ells mai no s'interromp.

Mercedes Campos
Restauradora i catequista

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

2. ■ Dilluns (lit. hores: de difunts) [Lm 3,17-26 (o bé: Rm 6,3-9) / SI 129 / Jo 14,1-6]. Commemoració de tots els fidels difunts.

3. ■ Dimarts. [FI 2,5-11 / SI 21 / Lc 14,15-24]. Urgell: □ Sant Ermengol (†1035), bisbe d'Urgell, patró secundari de la diòcesi; sant Martí de Porres (1579-1639), rel. dominicà de Lima; sant Pere Almató, prev. dominicà i mr. a Indoxina (1861), nat a Sant Feliu Sasserra (Lluçanès); santa Silvia, mare de Gregori el Gran; sant Malaquies (1094-1148), bisbe d'Armagh; els innumbrables màrtirs de Saragossa.

4. □ Dimecres [FI 2,12-18 / SI 26 / Lc 14,25-33]. Sant Carles Borromeu (1538-1584), bisbe de Milà, cardenal; sants Vidal i Agrícola, màrtirs; sant Fèlix de Valois, prev. cofundador dels Trinitaris (OSST, 1198); santa Modesta, vg.

5. ■ Dijous [FI 3,3-8a / SI 104 / Lc 15,1-10]. Sant Zacaries i santa Elisabet (o Isabel), pares de Joan Baptista; santa Àngela de la Creu, vg. i fund. de les Germanetes de la Creu a Sevilla; Sant Feliu de Llobregat: beata Maria Ràfols i Bruna, rel. fund. de les Germanes de la Caritat de Santa Anna (HCSA,

1825), nascuda al Molí de Rovira (Vilafranca del Penedès); Urgell: □ Sant Martí de Porres.

6. ■ Divendres [FI 3,17-4,1 / SI 121 / Lc 16,1-8]. Sants Pere Poveda Castroverde i Innocenci de la Immaculada Canoura Arnau, preveres, i companys, màrtirs; sant Sever, bisbe de Barcelona i mr. (633); sant Lleonard, anacoreta; beata Josepa Naval i Girbés, vg. seglar, d'Algemesí (València).

7. ■ Dissabte [FI 4,10-19 / SI 111 / Lc 16,9-15]. Lleida: □ Beat Francesc Palau i Quer (Aitona, Segrià, 1811 - Tar-

ragona, 1872), prev. carmelità, fund. dels Gns. i Gnes. Carmelites (1860-1861); sant Ernest, mr.; sant Florenci, bisbe d'Estrasburg (s. VII); santa Carina, vg. i mr.; sant Severí, mr.; sant Jacint M. Castañeda, prev. dominicà i mr. a Indoxina, nat a Xàtiva.

8. ■ Diumenge vinent, XXXII de durant l'any (lit. hores: 4a setm.) [Sa 6, 13-17 / SI 62 / 1Te 4,13-18 / Mt 25,1-13]. Santa Isabel de la Trinitat, vg. carmelitana; sants Sever, Severià, Carpòfor i Victorià, coneguts per «màrtirs coronats»; sant Deodat I, papa (615-618).

Tots Sants

COMENTARI

«Vaig veure una multitud tan gran que ningú no l'hauria poguda comptar»

Tots sabem que la vida és una lluita entre el bé i el mal. Arriba, però, el final de la nostra vida i llavors ja hi ha la victòria definitiva. Avui, dia de Tots Sants, celebrem la victòria d'aquells que han estat fidels al Senyor fins a la mort: *Vaig veure una multitud tan gran que ningú no l'hauria poguda comptar. Eren gent de tota nacionalitat, de totes les races i de tots els pobles i llengües.* Són tots els que han estat fidels al Senyor fins a la mort. Cent quaranta-quatre mil és una xifra simbòlica: la misericòrdia de Déu no pot quedar reduïda a la xifra! Tots aquests són fills de Déu com ens recorda la segona lectura: *Déu ens reconeix com a fills seus i ho som.* Ja ho som ara però *encara no s'ha manifestat com serem.* Però els qui recordem avui, tots els sants, tots els homes salvats (canonitzats o no), són els que ja han experimentat què vol dir ser fills de Déu. *Sabem que quan es manifestarà serem semblants a ell, perquè el veurem tal com és.* És el que contempen tots els sants: aquí hi ha tots els nostres parents, amics, coneguts, fins i tot persones desconegudes. Però aquesta fidelitat no ha estat sempre fàcil. Ja la primera lectura ens diu: *Aquests són els que venen de la gran tribulació.* L'evangeli ens indica el camí que hem de seguir i que gairebé sempre és contrari al que desitja i valora el món: *Feliços els pobres:* no buscar la riquesa; *feliços els qui estan de dol:* ens sentim solidaris amb els qui ploren; *feliços els no-violents,* que no busquen la venjança; *feliços els qui tenen fam i set de justícia:* set ardent de Déu; *feliços els compassius,* que fan seves les alegries i les penes dels seus germans; *feliços els nets de cor,* els qui són transparents, que no amaguen el que hi ha en el seu cor; *feliços els qui posen pau,* no guerra, no separació, no murs que ens allunyen dels altres; *feliços fins i tot els perseguits per causa meua:* són perseguits per voler ser fidels a Jesucrist i a la seva fe fins a la mort. Aquest és el camí per arribar a formar part de la immensa multitud dels salvats.

Mn. Jaume Pedrós

► Lectura de l'Apocalipsi de Sant Joan (Ap 7,2-4.9-14)

Jo, Joan, vaig veure un àngel que pujava de sol ixent i tenia la marca del Déu viu, i cridà amb totes les forces als quatre àngels que havien rebut el poder de fer mal a la terra i al mar: «No feu cap mal a la terra, ni al mar, ni als arbres, fins que hurem marcat al front els servents del nostre Déu.» Llavors vaig sentir el nombre dels qui havien estat marcats: eren cent quaranta-quatre mil de totes les tribus d'Israel. Després vaig veure una multitud tan gran que ningú no l'hauria poguda comptar. Eren gent de tota nacionalitat, de totes les races, i de tots els pobles i llengües. S'estaven drets davant el tron i davant l'Anyell, vestits de blanc i amb palmes a les mans, i cridaven amb totes les forces. «Hosanna al nostre Déu, que seu al tron, i a l'Anyell.» I tots els àngels s'estaven drets al voltant del tron, dels ancians i dels quatre vivents, i es prosternaren davant el tron amb el front fins a terra, adorant Déu, i deien: «Amén. Lloança, glòria, saviesa, acció de gràcies, honor, poder i força al nostre Déu pels segles dels segles. Amén.» Llavors un dels ancians em va preguntar: «Aquests que van vestits de blanc, ¿qui són i d'on venen?». Jo li vaig respondre: «Senyor meu, vós ho sabeu». Ell em digué: «Aquests són els qui venen de la gran tribulació. Han rentat els seus vestits amb la sang de l'Anyell, i els han quedat blancs.»

► Salm responsorial (23)

R. *Aquests són els qui venen per veure-us de cara, Senyor.*

► Lectura de la primera carta de sant Joan (1Jn 3,1-3)

Estimats, mireu quina prova d'amor ens ha donat el Pare: Déu ens reconeix com a fills seus, i ho som. Per això el món no ens reconeix, com no l'ha reconegut a ell. Sí, estimats: ara ja som fills de Déu, però encara no s'ha manifestat com serem; sabem que quan es manifestarà, serem semblants a ell, perquè el veurem tal com és. I tothom qui té aquesta esperança en ell es purifica, tal com Jesucrist és pur.

► Lectura de l'Evangeli segons sant Mateu (Mt 5,1-12a)

En aquell temps, en veure Jesús les multituds, pujà a la muntanya, s'assegué i els deixebles se li acostaren.

Llavors es posà a parlar i els instruïa dient: «Feliços els pobres en l'esperit: el Regne del cel és per a ells. Feliços els qui estan de dol: vindrà el dia que seran consolats. Feliços els humils: són ells els qui posseiran el país. Feliços els qui tenen fam i set de ser justos: vindrà el dia que seran saciats. Feliços els compassius: Déu els compadirà. Feliços els nets de cor: són ells els qui veuran Déu. Feliços els qui posen pau: Déu els reconeixerà com a fills. Feliços els perseguits pel fet de ser justos: el Regne del cel és per a ells. Feliços vosaltres quan, per causa meua, us ofendran, us perseguiran i escamparan contra vosaltres tota mena de calúmnies: alegreu-vos-en i feu festa, perquè la vostra recompensa és gran en el cel.»

► Lectura del libro del Apocalipsis (Ap 7,2-4.9-14)

Yo, Juan, vi otro ángel que subía del oriente llevando el sello del Dios vivo. Gritó con voz potente a los cuatro ángeles encargados de dañar a la tierra y al mar, diciéndoles: «No dañéis a la tierra ni al mar ni a los árboles hasta que marquemos en la frente a los siervos de nuestro Dios.» Oí también el número de los marcados, ciento cuarenta y cuatro mil, de todas las tribus de Israel. Después de esto apareció en la visión una muchedumbre inmensa, que nadie podría contar, de toda nación, raza, pueblo y lengua, de pie delante del trono y del Cordero, vestidos con vestiduras blancas y con palmas en sus manos. Y gritaban con voz potente: «¡La victoria es de nuestro Dios, que está sentado en el trono, y del Cordero!» Y todos los ángeles que estaban alrededor del trono y de los ancianos y de los cuatro vivientes cayeron rostro a tierra ante el trono, y rindieron homenaje a Dios, diciendo: «Amén. La alabanza y la gloria y la sabiduría y la acción de gracias y el honor y el poder y la fuerza son de nuestro Dios, por los siglos de los siglos. Amén.» Y uno de los ancianos me dijo: «Ésos que están vestidos con vestiduras blancas ¿Quiénes son y de dónde han venido?» Yo le respondí: «Señor mío, tú lo sabrás.» Él me respondió. «Éstos son los que vienen de la gran tribulación: han lavado y blanqueado sus vestiduras en la sangre del Cordero.»

► Salmo responsorial (23)

R. *Éste es el grupo que viene a tu presencia, Señor.*

► Lectura de la primera carta del apóstol san Juan (1Jn 3,1-3)

Queridos hermanos: Mirad qué amor nos ha tenido el Padre para llamarnos hijos de Dios, pues ¡lo somos! El mundo no nos conoce porque no lo conoció a él. Queridos, ahora somos hijos de Dios y aún no se ha manifestado lo que seremos. Sabemos que, cuando se manifieste, seremos semejantes a él, porque le veremos tal cual es. Todo lo que tiene esperanza en él se purifica a sí mismo, como él es puro.

► Lectura del santo Evangelio según san Mateo (Mt 5,1-12a)

En aquel tiempo, al ver Jesús el gentío, subió a la montaña, se sentó, y se acercaron sus discípulos; y él se puso a hablar, enseñándoles: «Dichosos los pobres en el espíritu, porque de ellos es el reino de los cielos. Dichosos los que lloran, porque ellos serán consolados. Dichosos los sufridos, porque ellos heredarán la tierra. Dichosos los que tienen hambre y sed de la justicia, porque ellos quedaran saciados. Dichosos los misericordiosos, porque ellos alcanzarán misericordia. Dichosos los limpios de corazón, porque ellos verán a Dios. Dichosos los que trabajan por la paz, porque ellos se llamarán los Hijos de Dios. Dichosos los perseguidos por causa de la justicia, porque de ellos es el reino de los cielos. Dichosos vosotros cuando os insulten y os persigan y os calumnien de cualquier modo por mi causa. Estad alegres y contentos, porque vuestra recompensa será grande en el cielo.»